

NOTAT

– magasin om demokrati og Europa

**Er EU
fanget i
frygtens
politik?**

EU-bøder til Sverige:

**Nægter at
indføre overvågning**

Morten Kjærum:

**Bekæmp terror
med tillid**

TEMA:

Er EU fanget i frygtens politik?

"Enten er I med os, eller I er med terroristerne", lød det politiske ultimatum fra den daværende amerikanske præsident Bush, som reaktion på terrorangrebet 11. september 2011. Vesten havde fået en ny fjende nummer ét og en global krig mod terror blev anset for at være det nødvendige modtræk. Det affødte et politisk klima, hvor hensynet til sikkerhed overtrufede alle bekymringer om retssikkerhed, mediefrihed og personlig frihed, som de nye antiterroriltag affødte.

I EU betød de nye politiske vinde, at en række retspolitiske forslag, der tidlige ikke kunne findes opbakning til, kunne hives op af skuffen, støves af og fremsættes. Efter en i EU-sammenhæng uhørt kort proces udmøntede det sig i den såkaldte rammeafgørelse om terrorbekæmpelse, der er blevet implementeret i medlemslandene. I Danmark i al væsentlighed udformet som det vi kender som terrorpakke I og II.

Efter ti år med terrorlovgivningen er vores billede af terroristerne og årsagerne til terror blevet væsentligt nuanceret. Forestillingen om at terror udøves af udefrakommende fanatiske muslimer er blevet væsentligt udfordret – senest af Utøya-massakren. Men vi har også fået en lang række erfaringer med terrorlovgivningen, der er blevet brugt mod individer, grupper og organisationer, der ikke har noget med terror at gøre.

NOTAT undersøger i dette temanummer, om terrorlovgivningen har fanget EU i en frygtens politik, der fører til mere lukkethed, mere overvågning og mindre retssikkerhed.

Vi har særligt fokus på, hvad terrorlovgivningen betyder for det åbne samfund. Hvordan er mediernes muligheder for at holde kritisk øje med magtudøverne? Kommer forbuddet mod at opfordre til terror i strid med mediernes ret til at bringe de historier de finder vigtige? Hvor langt kan staten gå med overvågning af borgerne?

Måske tegner der sig en vej ud af frygtens politik, hvor retssikkerhed, åbenhed og tillid til myndighederne forstås som en del af sikkerhedspolitikken.

red.

Danmark skal hemmeligstemple negative EU-oplysninger

Dokumenter og enkeltoplysninger som kan have "negativ indvirkning" på EU, skal hemmeligstemple på den samme måde i hele unionen. Det er Danmarks EU-ambassadør Jeppe Tranholm-Mikkelsen gået med til.

MØRKELAGT. En aftale indgået mellem de 27 EU-landes ambassadører i Bruxelles den 4. maj i år lægger op til en helt ny måde at håndtere følsomme oplysninger fra EU på.

De samme sikkerhedsregler og de samme hensyn skal gælde i alle lande. Medlemslandenes egne bestemmelser som den danske Offentlighedslov er ikke sikre nok.

Aftalen om ensartet klassificering indebærer at fire klassifikationsmærkninger, som hidtil kun er blevet brugt i de centrale EU-institutioner, nu også skal gælde i medlemslandene.

Ingen negativ indvirkning

- Yderst hemmeligt (Top Secret) – meget sjældent brugt, blandt andet fordi der ikke er så mange virkelige følsomme forsvarsoplysninger som EU-landene har fælles.
- Hemmeligt (Secret) – brugt blandt andet på dokumenter til og fra SiTCeN (Joint Situation Centre, EU's egen efterretningstjeneste i Bruxelles, den eneste døgnåbne EU-institution året rundt).
- Konfidentielt (Confidential) – brugt på oplysninger som vil kunne forstyrre aktioner i den nære fremtid som lukning af flygtningeruter, eller opføring af nye navne på netoplysninger.
- Til tjenestebrug (Restricted) – brugt over hele feltet blandt andet på politisk følsomme oplysninger.

Det er primært den laveste mærkning

"til tjenestebrug" som får kritikere til at reagere. Den skal bruges på oplysninger som "kunne have negativ indvirkning" på EU's eller en medlemsstats interesser.

Større sorte hul

»Det bruger man for at undgå kritik og debat. "Til tjenestebrug" fungerer som slynglernes tilflugtssted,« siger Tony Bunyan på det Londonbaserede dokumentationscenter Statewatch.

»For embedsmænd er det altid mere sikkert at klassificere for meget end for lidt. Aftalen indebærer en alvorlig risiko for, at EU-systemet udvider områder med oplysninger, som vi ikke engang ved, at vi ikke kender til,« siger Deirdre Curtin, professor i EU-ret og forvaltning i Amsterdam med speciale i brugen af klassifikationssystemer.

»Det var lige det, som vi prøvede at forhindre for ti år siden. Klassifikationer skal ikke kunne bruges på en uklar og sjusket måde,« siger Britta Lejon, undertegner af de gældende åbenhedsregler i EU fordi hun som svensk justitsminister (S) ledte de afgørende forhandlinger i foråret 2001.

Ad bagveje

I Sverige har aftalen udløst bekymrede kommentarer.

»Man må ikke svække åbenhed og grundlov ad bagveje,« siger Peter Eriksson formand for Riksdagens Konstitutionsudskott (Grundlovsudvalg) til fagbladet ST-Press.

I Danmark er kendskabet til aftalen foreløbigt begrænset til en lille kreds i Udenrigsministeriet. I Justitsministeriet lader aftalen til at være helt ukendt.

Regeringen vil, ifølge regeringsgrundlaget, fremlægge forslag til en ny dansk offentlighedslov; en proces, som blev standset op til valget.

Hvilken betydning aftalen om hemmeligstempling af EU-oplysninger vil få i den sammenhæng, og hvordan aftalen i øvrigt skal håndteres, er det ikke lykkes NOTAT af få et bud på til citat, inden magasinet deadline. ♦

Sverige nægter at indføre overvågning

Sverige har dagbøder hængende over hovedet, fordi de nægter at indføre EU-regler om overvågning af telefonsamtaler og internet. Tyskland, Tjekkiet og Rumænien har afvist reglerne, fordi de strider imod landenes grundlove. Danmark indførte reglerne allerede i 2007. Men nu kan EU rulle kravene tilbage.

BIG BROTHER. 77.443 danske kroner. Det skal Sverige betale i bøde for hver dag EU's regler for overvågning ikke bliver overholdt, lyder kravet fra EU-Kommissionen. Svenskerne har i flere år nægtet at implementere det såkaldte datalogningsdirektiv.

7. februar 2010 fastslog EU-Domstolen, at Sverige skal straffes med dagbøder. Derudover vil Kommissionen lægge ekstrabod oveni, hvis ikke svenskerne indfører reglerne. Den svenske regering mener, ikke overraskende, at kravene er urimelige, fremgår det af den 18 sideres retsskrivelse. Derfor har de ført bødernes omfang for EU-Domstolen. Men står Kommissionens krav til troende, skylder Sverige i skrivende stund 45 millioner danske kroner.

Uenighed i Riksdagen

Der er en grund til, at Sverige ikke har indført direktivet. Der er nemlig rygende uenighed i Riksdagen. Men hvorfor? Kort fortalt kræver direktivet, at alle medlemslande registrerer, hvad borgerne foretager sig digitalt. Staterne skal for eksempel registrere, hvem borgerne ringer til, og hvilke hjemmesider, de besøger. Oplysningerne skal gemmes i mellem to og fire år.

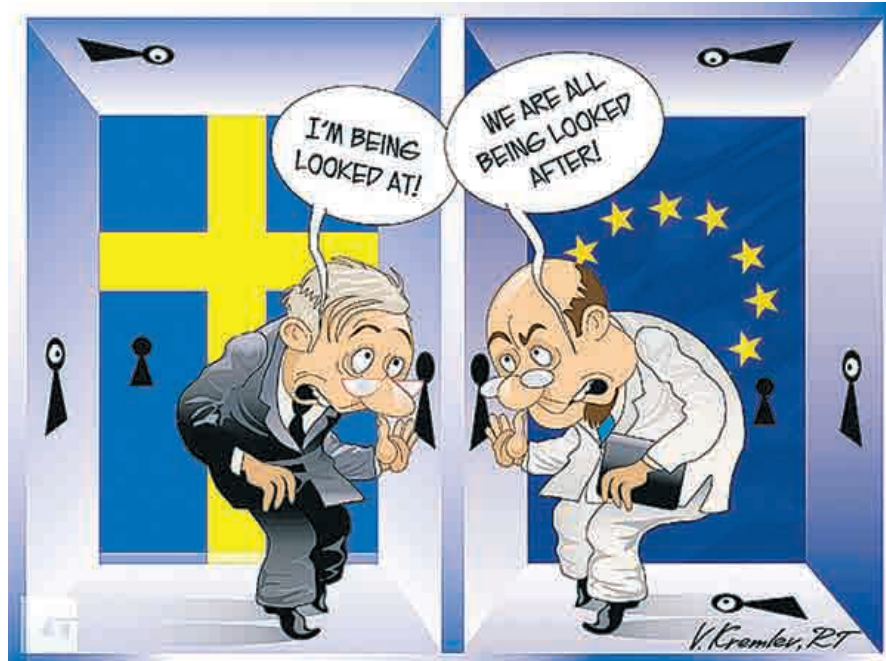
Danmark har for længst implementeret reglerne. Det skete allerede i 2007. Dansk Folkeparti's retsordfører og mangeårige formand for Retsudvalget, Peter Skaarup, mener dataovervågning er et gode.

»Jeg mener, det er godt, fordi det giver bedre beskyttelse af vores samfund mod terrorisme. Man kan skemalægge forskellige opkald, der måtte være led i et terrorangreb, og måske kan man endda forhindre et ved at finde ud af, hvad folk har sagt,« siger han til NOTAT.

Fire lande afviser overvågning

Han understreger, at de europæiske efterretningstjenester i kølvandet på terrorangrebet i London i 2005 fremlagde en række ønsker til mere overvågning. De ønsker har politikerne ifølge Skaarup efterkommet med blandt andet dataovervågningsdirektivet.

Derfor mener han også, det er ska-

deligt, at Sverige ikke har indført reglerne endnu.

»Når efterretningstjenesterne siger, at det er vigtigt, så er der et misforhold, hvis nogle lande ikke implementerer reglerne. Det kan være en ulempe for os, hvis der er et terrorangreb på vej, og vi skal bruge deres oplysninger. Meningen med fælles initiativer er jo, at alle gør det. EU er ikke stærkere end det svageste led, og her er nogle svage led, der slet ikke er med,« siger Peter Skaarup.

Tre andre lande har heller ikke indført EU-kravene om dataovervågning. Det

gælder Tyskland, Tjekkiet og Rumænien. I disse tre lande er reglerne simpelthen blevet vurderet som forfatningsstridige.

IT-forbund: Overflødig overvågning

I Danmark er der også kritiske røster i forhold til overvågning. Forbundet af IT-professionelle, PROSA, har i flere år strittet imod kravene.

»Det er et overflødigt og voldsomt indgribende instrument, man bruger til at overvåge hele den danske befolkning, fordi man gerne vil fange nogle formodede terrorister. Det er en meget voldsom overvågning uden nogen dokumenteret effekt,« siger Niels Bertelsen, formand for PROSA.

Han fremhæver, at IT-kyndige kræfter kan omgå registreringen.

»De fleste terrorister med bare lidt teknisk snilde kan omgå registreringen. Til gengæld bliver alle almindelige borgere fanget i det her fintmaskede apparat. Man kriminaliserer alle danske borgere.«

Hvem har ikke gjort det godt nok?

»Det er politikerne, der ikke har gjort deres arbejde ordentligt. For at vise handkraft i kampen mod terror har de lavet

Dansk Folkeparti's retsordfører og mangeårige formand for Retsudvalget, Peter Skaarup, mener dataovervågning er et gode.

regler, der bare ikke fungerer i praksis. Antiterrorlovene er ikke blevet evalueret på, om de rent faktisk virker,« siger Niels Bertelsen.

DF frygter ikke misbrug

Men Peter Skaarup er uenig i, at reglerne skal afskaffes, fordi man endnu ikke har set dem i brug mod terrorisme.

»Jeg har ikke kendskab til, at man rent faktisk har haft brug for oplysningerne. På den anden side synes jeg, man skal respektere, at efterretningstjenesterne på verdensplan efter terrorangrebet i London ytrede interesse for at få de her regler,« siger Peter Skaarup.

Kan du forstå frygten for misbrug?

»Jeg kan altid forstå, at man kan være bekymret for, om regler bliver misbrugt. Men vores samfund er så gennemdemokratiseret, og vi har så stor retssikkerhed, at der vil være nogle vagthunde, der træder til. Det samme gælder videoovervågning. Man skal se sort for at være nervøs for det. Jeg har tillid til, at man ikke misbruger de her oplysninger,« mener Skaarup.

Svensk kommissær bag dagbøder

Det er paradoksalt, at den Europakommissær, der skal sikre direktivets gennemførelse, er svenske Cecilia Malmström. Det er altså en svensker, der idømmer Sverige dagbøderne.

Cecilia Malmströms kontor har over for NOTAT afvist at kommentere på den konkrete sag mod Sverige, da den nu ligger hos EU-Domstolen.

Malmström roser på sin personlige blog direktivet for at være et godt våben, ikke kun mod terrorisme.

»Et eksempel på, at man gennem dataoplysninger kunne identificere og fælde forbrydere var den bande, der i Ungarn

og Polen lakkede ældre mennesker til at give dem penge via telefon ved at foregive at være slægtninge. Et andet eksempel er afsløringen af et 700.000 medlemmer stort internationalt pædofilnetværk, hvor 670 medlemmer kunne identificeres og mere end 200 børn reddes, fordi politiet i 11 lande – i samarbejde med Europol – havde adgang til lagrede oplysninger,« skriver Cecilia Malmström.

Ikke desto mindre kan direktivet være på vej til at blive ændret, og de kontroversielle krav kan i sidste ende blive rullet tilbage.

Direktiv skal til gennemsyn

Da direktivet blev vedtaget, lå det allerede dengang i kortene, at Kommissionen skulle gennemføre en evaluering for at se, om reglerne virker efter hensigten. Den evaluering er i skrivende stund i fuld gang, og Kommissionen indhenter erfaringer fra medlemslande og kommentarer fra interessenter.

Cecilia Malmström skrev på sin blog i april i år, at hun forventer at kunne præsentere et forslag til et revideret direktiv inden årsskiftet.

Det deler naturligvis vandene. Hvad

»Det er en meget voldsom overvågning uden nogen dokumenteret effekt,« siger Niels Bertelsen, formand for PROSA.

skal der stå i det nye direktiv? PROSA er ikke i tvivl.

»Vi håber på, at evalueringen betyder, at direktivet bliver rullet tilbage,« siger formand Niels Bertelsen.

Der er ikke desto mindre stor usikkerhed om indholdet. Så stor usikkerhed, at Peter Skaarup ikke har et godt bud på, hvor slaget om overvågningen ender.

Efter NOTAT's henvendelse vil Skaarup derfor i Retsudvalget bede regeringen om en status på, hvor reglerne for dataregistring er på vej hen – både her til lands og på EU-niveau. ♦

Direktivet om dataovervågning

It- og teleudbydere skal gemme oplysninger om borgernes telefoni og internetbesøg. Data skal gemmes i to til fire år, lyder det i direktivet.

Danmark implementerede direktivet i 2007.

Tyskland, Rumænien og Tjekkiet har forkastet direktivet, fordi det er i strid med landenes grundlove. Sverige har af politiske årsager endnu ikke indført reglerne.

Direktivet evalueres i skrivende stund. Herefter vil Europa-Kommissionen fremlægge et forslag til en revideret udgave af direktivet. Det er endnu uvist, om overvågningskravene rulles tilbage.

Kurdiske demonstranter foran byretten i København giver udtryk for deres støtte til Roj-TV.

Den måske forbudte propaganda

»Dybt, dybt forunderligt,« siger mediejuristen Oluf Jørgensen. Han taler om retssagen mod en tv-station, som anklageren vil forbyde på grund af indholdet i udsendelserne.

TERROR-TV. Spørgsmålet er ikke så meget om PKK (Partiya Karkerên Kurdistan – Kurdistans Arbejderparti) kan kaldes for en terrororganisation.

Det har USA og EU besluttet at PKK er, omend opførelsen på en terrorliste kun er et politisk signal, og ikke i sig selv danner grundlag for en dom i en dansk retssal.

Spørgsmålet er i nogen grad, om tv-stationen Roj-TV er i lommen på PKK, økonomisk eller på anden måde.

»Hvis Roj modtager store midler fra PKK, indebærer dette jo en meget stærk formodning om, at PKK har fået noget for pengene, det vil sige indflydelse på udsendelserne,« siger professor i strafferet Jørn Vestergaard.

Bjørn Elmquist, forsvarsadvokat for Roj-TV er til dels enig:

»Argumentationen er, at hvis man betaler orkesteret, så bestemmer man også musikken. Men det er ikke strafbart at modtage penge. Og jeg vil gerne føre bevis for Roj-TV's finansiering. Der er nogle meget rige kurdere, og der er også en masse almindelige mennesker, som mener, at det

Bjørn Elmquist, forsvarsadvokat for Roj-TV

er nødvendigt, at stationen findes,« siger han.

Mulighed for dom

Spørgsmålet er til gengæld i høj grad, om det er en forbrydelse at udsende tv-programmer, som kan beskrives som propaganda. I dette tilfælde om de er "egnede til at støtte" PKK.

Det mener anklageren.

»Det er ikke sikkert, at vi kan stille personerne bag til ansvar. Tiltalen er derfor rettet mod tv-stationen som sådan. Sådan har vi vurderet mulighederne for at få fældet en dom,« forklarede statsanklager Lise-Lotte Nilas, da tiltalen blev rejst for et år siden.

Sagen mod Roj-TV, som ventes at blive afsluttet i Københavns byret en gang i november, handler altså ikke om at stille personer til regnskab.

Den handler om at lukke og slukke for fremtidige udsendelser.

Som at konfiskere en bil

Grundlovens paragraf 77 siger, at enhver er berettiget til at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene, og med en tilføjelse, som går helt tilbage til 1849:

"Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres."

NOTAT har spurgt anklageren Anders Riisager, om hvordan tiltalen hænger sammen med grundlovens censurforbud.

»Det hænger sådan sammen, at ytringsfriheden reguleres af den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 10, men den ret er ikke absolut. At få bragt Roj-TV til ophør svarer til, at man konfiskerer en bil som er kørt ulovligt, eller fratager

nogen en advokatbestilling,« siger Anders Riisager.

Men Roj-TV's sendetilladelse er jo prøvet op til flere gange af Radio- og TV-nævnet, som har frikendt stationen?

»Nævnet har prøvet sendetilladelsen efter medieloven, vi tiltaler efter straffeloven.«

Og det er så her, at Oluf Jørgensen, der er mediejurist og forskningschef ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, undrer sig.

Dybt, dybt underligt

Oluf Jørgensen var selv begæret indkaldt som vidne af forsvarer Bjørn Elmquist, men blev afvist af byrettens dommer.

Jørgensen har fra sagens start ment, at det ikke er juridisk holdbart at søge at få lukket Roj-TV udenom Radio- og TV-nævnet, som er tilsynsmyndighed, og at en eventuelt fældende dom vil blive anket helt til Højesteret.

»At retten mener at kunne klare sig uden min vurdering, tager jeg ikke så tungt, men jeg er meget forundret over, at man ikke vil indkalde og høre Radio- og TV-nævnets formand Christian Scherfig. Det er dybt, dybt forunderligt,« siger Oluf Jørgensen.

Kernen i sagen er altså om ytringsfri-

FOTO: FRANCIS DEAN

Grundloven, § 77:

"Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres."

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, art. 10:

Stk. 1. "Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at give eller modtage meddelelser eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til grænser. Denne artikel forhindrer ikke stater i at kræve, at radio-, fjernsyns- eller filmforetagender kun må drives i henhold til bevilling."

Rigsadvokaten:

"Det er anklagemyndighedens opfattelse, at en række af de TV-programmer og -indslag, som udsendes på Roj-TV, efter deres form og indhold må anses for at have karakter af propaganda-virksomhed til støtte for PKK, og at denne propagandavirksomhed er egnet til at fremme virksomheden for PKK."

Meddelelse om tiltale
den 31. august 2010

Oluf Jørgensen, mediejurist og forskningschef ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

rorhandlinger. Og så blev "tilskynde" lavet om til at "fremme".

Det var i den danske Terrorpakke II.

»Tilskyndelse er en rimelig striks formulering, som indebærer nogen grad af medvirken. "I øvrigt fremme" er meget løse,« siger mediejuristen Oluf Jørgensen.

Men var det meningen, at forbuddet mod at tilskynde eller fremme terrorisme skulle kunne bruges til forbyde fjernsyns-udsendelser?

Ikke til hinder for...

Et svar på dét spørgsmål blev givet af Folketingets Retsudvalg op til vedtagelsen af den første terrorpakke i 2002.

Samtlige partier undtagen Dansk Folkeparti, var den gang enige i, at terrorismebestemmelsen "ikke kan bruges til at anklage personer, der udøver deres legitime ret til at udtrykke deres meninger".

Flertallet skrev i betænkningen: "Intet i denne rammeafgørelse kan fortolkes på en sådan måde, som indskrænker eller er til hinder for de grundlæggende frihedsrettigheder"

En lignende forsikring blev i 2008 tilføjet den opstrammede version af EU's rammeafgørelse. I artikel 2 hvor der blandt andet står: "Denne rammeafgørelse in-

debærer ikke, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, som strider mod grundlæggende principper om ytringsfrihed, navnlig pressefrihed, og frihed til at udtrykke sig i andre medier."

Men er det relevant?

Med eller uden koblinger

»Der skal tages hensyn til lovenes forarbejder. Den udtrykkelige artikel i rammeafgørelsen som du peger på vil også være relevant at trække frem,« siger Oluf Jørgensen.

»I forarbejderne til antiterrorpakkerne er hensynet til ytringsfriheden udtrykkeligt nævnt. Danmark har i øvrigt inkorporeret den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og EU-charteret forpligtiger også. Så det er helt klart, at retten skal iagttage de retsakter, der fastslår disse principper,« kommenterer professor Jørn Vestergaard.

Retssagen mod Roj-TV har handlet om personer, kontakter, økonomiske transaktioner og programmer med eller uden dokumenterede koblinger til PKK.

I sidste ende handler det om ytringsfrihedens grænser.

»Det udslagsgivende vil blive fortolkningen af Menneskerettighedskonventionens artikel 10,« siger forsvarer Bjørn Elmquist. ♦

heden, som den er formuleret i Grundloven og i den Europæiske Menneskerettighedskonvention (som også er dansk lov), kan tilsidesættes af Straffelovens tre ord "i øvrigt fremme" terror.

Fra tilskyndelse til at fremme

Forbuddet mod at "fremme" terror blev først formuleret som et forbud mod "tilskyndelse", i den såkaldte Terrorpakke I fra 2002. Det var den danske udgave af EU's rammeafgørelse om terrorisme som fulgte 11. september 2001.

Fire år senere – efter terrorbombene i London i sommeren 2005 – blev terrorismebestemmelsen udvidet til at omfatte et forbud mod at hverve, og at træne til ter-

Ti år i skyggen af terrorlove

Uklart skel mellem terror og frihedskamp skaber problemer. Men det er landenes, og ikke vores ansvar, siger EU's antiterror-koordinator Gilles de Kerchove.

UNDER ANGREB. Torsdagen den 20. september 2001, ni dage efter terrorangrebene i New York og Washington, var EU's justitsministre klar med et svar. De gav grønt lys til Kommissionens forslag om en rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme.

Den afgørelse kom senere til at koste organisationen Greenpeace Norden 30.000 kroner i bøder for ulovligheder begået af 15 enkelte medlemmer, udover bøder til de 15 medlemmer.

Den danske fortolkning af rammeafgørelsen sendte for nylig den 72-årige politiske aktivist Anton Nielsen i Horserød fængsel. Han blev dømt for at støtte den palæstinensiske organisation PFLP.

Og det er en senere dansk version af rammeafgørelsen, som bliver brugt i retssagen mod det kurdiske Roj-TV.

Den formelle vedtagelse af EU's rammeafgørelse fandt sted i juni 2002 – et usædvanligt hurtigt forløb i EU-sammenhæng. En årsag var det politiske klima efter 11. september.

Ny damp bag konceptet

En anden årsag var, at Kommissionens forslag ikke var noget, man pludselig havde fundet på. Det lå klar i skuffen i forvejen.

Et topmøde i den finske by Tampere i 1999 havde lagt grundstenen til en fem-årsplan for en række retslige beslutninger.

Der var bare ikke rigtigt sket noget. Det gjorde der nu.

Adrian Fortescue, generaldirektør ved Kommissionen, fortalte avisen European Voice om, hvordan det følte:

»Jeg havde naturligvis hellere set det ske under andre omstændigheder, men den nye damp bag konceptet fra Tampere er velkommen.«

Hvis Norge erklærede krig

Ti år senere er EU's antiterrorkoordinator Gilles de Kerchove inviteret til en konference i Bruxelles om pressefrihed i skyggen af terrorlovene.

Kritikken af antiterroriltagenes konsekvenser er massiv.

»Demokratiet er blevet tilsidesat,« siger Jim Boumelha, formand for den Internationale Journalistforbundet.

Den amerikanske forfatter og journalist John Nichols taler om journalistik, der er havnet i et "disaster loop" – en båndsløje med ukritiske gentagelser af dramatiske videoklip.

Ben Hayes fra dokumentationscentret Statewatch refererer beslutninger om masseovervågning, systematiske angreb på frihedsrettigheder og om parallelle retssystemer, hvor kritikere defineres som fjender.

»Tænk hvad der ville være sket, hvis Norge havde erklæret en global krig mod højreekstremisme,« siger han.

EU's antiterrorkoordinator de Kerchove ser ud til at have fået tildelt rollen som systemets forsvarer.

Den rolle spiller han bare ikke helt som forventet.

Landenes ansvar

Gilles de Kerchove indleder med at sige, at han ikke er enig i talen om en nødvendig balance mellem sikkerhed og grundlæggende rettigheder.

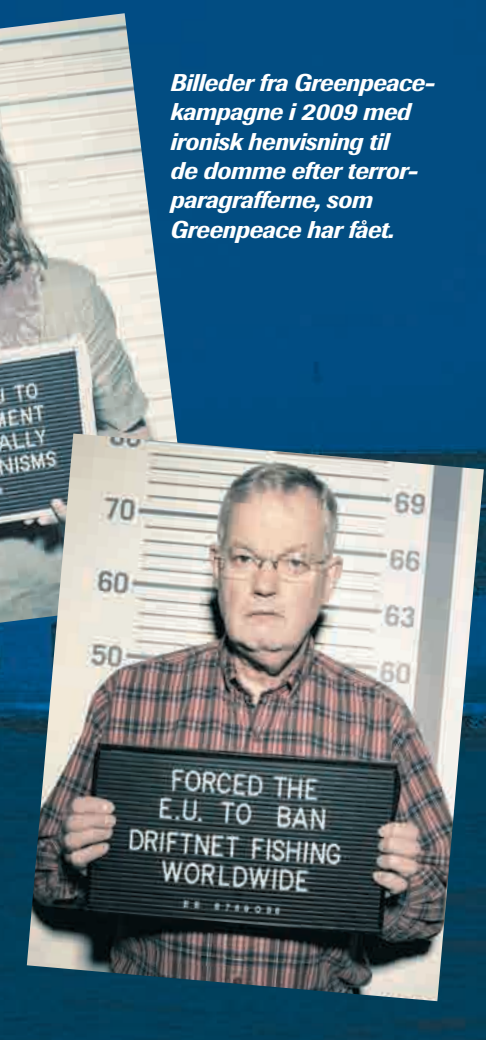
»Rettigheder er ikke noget man balancerer med noget andet, no way! Hvis man gør det, er rettighederne jo ikke grundlæggende mere,« siger de Kerchove, og peger i stedet på det, som han mener, er blevet et centralt problem med den internationale terrorbekæmpelse efter 11. september:

»Verdenssamfundet er mislykkedes med at finde en definition, som adskiller terrorister fra frihedskæmpere. Skellet mellem det som skal omfattes af strafferet, og det som reguleres af internationale rettighedskonventioner er for diffus.«

Men, siger EU-embedsmanden de Kerchove, det forhold at man ikke kan enes globalt, og heller ikke i EU, fritager ikke de enkelte lande for deres ansvar for at trække en klar skillelinje:

»Men hvis de rammeafgørelser som EU har vedtaget var direkte bindende love, så var vi nødt til at blive fuldstændig enige om, hvordan terrorisme skal defineres.«

Billeder fra Greenpeace-kampagne i 2009 med ironisk henvisning til de domme efter terrorparagrafferne, som Greenpeace har fået.

Russisk (og lidt dansk) modstand

Diskussionen om prisen for terrorbekæmpelse er langt fra den første eller eneste af sin slags.

Europarådet med 47 medlemslande, der står bag den Europæiske Konvention om Menneskerettigheder, har gentagne gange taget temaet op.

I maj 2009 blev der holdt et møde mellem ministre med ansvar for medier og nye kommunikationsydelser i Reykjavik. Danmark var repræsenteret ved daværende kulturminister Carina Christensen (Konservative Folkeparti).

De 47 ministre stillede sig efter visse betænkeligheder bag en fælles resolution. Man var enige om, at alle lande løbende skal overvåge at antiterrorlove og -beslutninger ikke kommer til at påvirke ytringsfriheden negativt.

Danmark var, sammen med Rusland, ikke helt begejstret for teksten, men valgte til slut at stille sig bag resolutionen.

Kun Rusland forblev stående udenfor.

»Det var en udmærket resolution,« siger Arne König, formand for den Europæiske Journalistføderation på konferencen i Bruxelles, men så tilføjer han:

»Der er bare ikke sket noget som helst. Intet land har fulgt op på, hvad man blev enige om i Reykjavik.« ♦

”Vi har oplevet et tilbageslag af menneskerettigheder til tiden efter anden verdenskrig, måske til slutningen af 1700-tallet – da filosofen Kant lærte os, at vi aldrig må behandle et menneske som et middel til noget andet.”

Martin Scheinin, FN specialrapportør vedrørende antiterrorisme og menneskerettigheder

”Journalistik er blevet til magthaverstenografi. Hvis George Orwell havde levet i dag, ville han sige, at han tog fejl. Det er ikke længere Big Brother, som overvåger os, det er os der sidder og kigger på Big Brother, 24 timer i døgnet, 7 dage om ugen.”

John Nichols, det amerikanske tidsskrift *The Nation*, om hvordan ”raw feed and talking heads” – uredigerede udsendelser og ekspertkommentarer – erstatter journalistisk rapportering

”Antiterrorlovgivningen er gået over gevind. Nu bliver vi nødt til at undervise journalister i, hvordan de skal arbejde under radaren; det er en afgørende udfordring for fremtidens journalister.”

Arne König, formand for Den Europæiske Journalistføderation om nye behov for at beskytte kilder, undgå aflytning og kryptere computerfiler

”Kulturrelativisme må aldrig bruges i forbindelse med menneskerettigheder. De er universelle.”

Mary Robinson, tidligere irsk præsident og FN-kommissær for menneskerettigheder

”Jeg, som kommer fra Sarajevo, troede ikke, noget kunne chokere mig mere efter al den sorg, smerte, had og de fordomme jeg har oplevet der. Men jeg tog fejl. Vi har fået tvang til at afsløre kilder, beslaglæggelse af computere, straffe for påstået glorificering af terror og indskrænket adgang til information.”

Dunja Mijatovic, Mediefrihedsrepræsentant OSCE (Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa)

Halvhjertet forsøg på at bremse spekulation i fødevarer

Kommissionen er ganske vist på trapperne med en revision af det direktiv der regulerer de finansielle markeder. Men verdens fattige har lange udsigter til stabile priser på deres basale fødevarer. Det antyder et lækket udkast til direktivet, som NOTAT er kommet i besiddelse af.

MADPRISER. Prisen på fødevarer afhænger ikke længere kun af udbud og efterspørgsel, men påvirkes i stigende grad også af internationale finansfondes investeringer. Baggrunden for dette skift skal findes i en afregulering af finansverdenen i begyndelsen af år 2000. Afreguleringen medførte blandt andet, at råvarer blev undtaget fra de hidtidige handelsbegrænsninger.

Det er en udvikling, som rammer de fattigste u-lande, hvor befolkningerne ikke længere har råd til at købe basale fødevarer. Millioner af fattige verden over bruger op mod 80 procent af det, de tjener, på deres daglige måltid. Så fødevarerprisernes himmelflugt kan kun alt for let resultere i sult og hungersnød.

USA går foran

I USA er det lykkedes at få indført en række regler, der effektivt dæmper den finansielle spekulation i fødevarer. Men der er massivt pres fra republikanerne og finansverdenen for at rulle reglerne tilbage, og presset øges af, at USA står alene. Amerikanerne er afhængige af en tilsvarende regulering i EU for at forhindre, at markedet blot flytter over atlanten.

Steve Suppan, politisk analysemedarbejder ved Institute for Agriculture and Trade Policy (IATP) i USA, afventer derfor i spænding EU-Kommissionens udkast. "Vi håber inderligt, at Kommissionen og medlemslandenes autoriteter vil modstå fristelsen til at beskytte de transnationale finansielle firmaers nationale afdelinger, ved ikke at yde tilstrækkelige ressourcer til at håndhæve bestemmelser" skriver Suppan om revisionen af det såkaldte MiFID-direktiv.

Revision af MiFID-direktivet

I 2007 trådte Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) i kraft, som en del af Det Europæiske Indre Markedsprogram. Direktivet fjernede barrierer for grænseoverskridende finansielle services i Europa. I et forsøg på at reducere risikoen for tab og for at undgå ureguleret spekulation, arbejder Kommissionen nu på en revision af direktivet.

Kommissionens arbejdsrapporter tyder dog på, at der vil være tale om moderate restriktioner, der ikke fuldt ud matcher de amerikanske regler. Restriktionerne skulle indbefatte en kombination af to forskel-

lige tiltag. En fastsættelse af en absolut grænseværdi for prisen på de forskellige fødevarer. Samtidig får myndighederne ret til at fastsætte såkaldte "position limits", som lægger en grænse på, hvor stor en investering, der må foretages på en given vares pris. Således at kæmpe bunker af kapital ikke lige pludselig kommer ind på markedet, da tilstrækkelig store "væddemål" vil manipulere priserne.

Ifølge Suppan er "position limits" ikke et universalmiddel mod ekstreme prisændringer. Men han håber, at selvom EU og USA's råvaremarkeder adskiller sig fra hinanden på flere områder, at Kommissionen vil nærstudere USA's fremgangsmåde, herunder hvordan USA forvalter bestemmelserne.

Udkastet afslører endvidere, at ESMA (Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed) står til at få en væsentlig forøget magt, og skal så stå for overvågningen af markedet. ♦

NOTAT sætter i december-nummeret fokus på spekulation i fødevarerpriser.

Ny regering: Danmark skal gå forrest i kampen for finansskat

Danmark skifter rolle fra bagstopper til frontløber, når det gælder en skat på finansielle transaktioner i EU.

KURSSKIFTE. Med den nye regering vender Danmark 180 grader i spørgsmålet om en skat på finansielle transaktioner i EU. Skatten, der nu officielt er blevet foreslået af Europa-Kommissionen, var uønsket af VK-regeringen, men er en del af regeringsgrundlaget for Socialdemokraterne, SF og De Radikale.

»Regeringen vil gå forrest i EU i kampen for indførelse af en global skat på finansielle transaktioner og vil presse på for en stærkere og klogere international regulering af finanssektoren for at forhindre flere finanskriser,« skriver de nye regeringspartier.

EU parat til enegang

Der bliver dog næppe global enighed foreløbig, og kommissionens forslag tager udgangspunkt i en ren EU-skat, der vil være på 0,1 procent pr. transaktion for aktier og obligationer og 0,01 procent for finansielle biprodukter. Det skal dæmpe spekulation og betale regningen for adskillige redningspakker de senere år.

NOTAT har forhørt sig hos de nye danske regeringspartier om, hvad det betyder at »gå forrest i EU«, når der venter seks måneders EU-formandskab lige om hjørnet.

»Det vil selvfølgelig både inkludere, at vi arbejder for det under formandskabet, men det vil også betyde, at vi arbejder sammen med vores medlemmer af Europa-Parlamentet og andre aktører, som spiller ind i det her,« siger Socialdemokraternes EU-ordfører, Jens Joel.

Han bakkes op af SF's EU-ordfører, Lisbeth Bech Poulsen.

»Når det står i regeringsgrundlaget, er det jo en af de ting, vi prioriterer allermest. Hvordan det lige kommer til udtryk, det vil Statsministeren og Regeringen finde ud af, hvordan det reelt skal indgå som en del af formandskabet,« siger hun.

Finansskat ikke første prioritet

Begge mener, at EU skal indføre skatten, selvom den ikke bliver global. Det er de Radikales EU-ordfører, Sofie Carsten-Nielsen enig i, men hun er mere forbeholden med hensyn til Danmarks rolle under formandskabet, hvor der allerede bliver rigeligt at se til.

»Først og fremmest at varetage det ordentligt og professionelt, så de opgaver, der allerede er på EU's dagsorden faktisk bliver løst, i stedet for, som det så ofte sker, at man kvæmer sine egne kæpheste og ikke tager hånd om det, som allerede er sat til at

blive implementeret. Men det er da en af de ting, som vi vil forsøge at få sat på dagsordenen,« siger Sofie Carsten Nielsen.

Britisk modvilje

Det er generelt usikkert, om forslaget, som skal vedtages med enstemmighed i ministerrådet, overhovedet kan realiseres.

Den britiske regering frygter, at skatten vil skade det lukrative finansmarked i London, og har meldt ud, at de vil nedlægge veto. Men kommissæren for beskatning, Algirdas Semeta, forsvarer det nye skatteinstrument.

»Generelt er medlemsstaterne enige om, at bankerne bør beskattes mere. Dem, der er uenige, er uenige på baggrund af et instrument, som de endnu ikke kender,« sagde han, da han præsenterede forslaget i september.

»Vi foreslår denne skat, fordi den er retfærdig, og fordi det er muligt. Vores forslag er konkret og detaljeret. Nu kan det gøres i Den Europæiske Union,« sagde Algirdas Semeta.

Skatten forventes, hvis den vedtages i sin nuværende form, at indbringe 425 milliarder kroner årligt. Kommissionen lægger op til, at dette beløb skal fordeles mellem EU-budgettet og medlemslandene. ♦

Månedens interview:

Demokratiets tilstand

NOTAT tager pulsen på demokratiets tilstand – i Danmark og Europa. Vi interviewer en person, som på den ene eller anden måde har gjort sig tanker om, hvordan det går med den demokratiske debat og borgernes indflydelse på samfundsudviklingen.

Kampen mod

Efter et årti, hvor antiterrorlove har presset menneskerettighederne, er Europa nu på vej tilbage i balance. EU er en afgørende og positiv motor i den proces, mener Morten Kjærum. Næste skridt er at skabe tillid mellem minoriteter og politi.

27 ÅR. Stort set siden Morten Kjærum blev færdig som jurist, har han arbejdet med menneskers rettigheder. Fra Dansk Flygtningehjælps asylafdeling i 1991 til Institut for Menneskerettigheder, som han forlod i 2008. I dag leder han EU's rådgivende organ om menneskerettigheder.

»Efter 11. september tog politikerne en række drastiske skridt til bekæmpelse af terrorismen, både nationalt og i EU, og i visse tilfælde kom man i strid med fundamental retssikkerhed,« siger Morten Kjærum til NOTAT.

Sikkerhed og menneskerettigheder blev stillet op som modpoler efter terrorangrebet på World Trade Center, mener han.

»Det blev en trade-off, hvor man blev sat over for valget: Menneskerettigheder eller sikkerhed. Du kunne ikke have begge

Blå Bog

Morten Kjærum er direktør for EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder.

Uddannet cand.jur. fra Aarhus Universitet i 1984.

Kjærum var direktør for Institut for Menneskerettigheder frem til 2008. Han har tidligere været leder af Dansk Flygtningehjælps asylafdeling og direktør i Center for Menneskerettigheder.

Han var medlem af FN komité til bekæmpelse af racisme 2002-08.

terror handler om tillid

dele. Det var grundlaget for mange love, der blev lavet i den periode.«

EU fremmer menneskerettigheder

Nu er båndet mellem sikkerhed og menneskerettigheder ved at hele – og den proces drives frem af EU, mener Morten Kjærum.

Han nævner EU's fælles retspolitik som et glimrende eksempel. Her vedtager EU hvert femte år en langsigtet strategi. I 2004 blev det såkaldte Haag-program vedtaget. Haag-programmet er »et meget sikkerhedsdrevet dokument«, siger Kjærum.

I 2009 vedtog EU det såkaldte Stockholm-program, der er udgangspunkt for retspolitikken i dag.

»Her kommer menneskerettighederne ind igen. I Stockholm-programmet kommer forståelsen for, at menneskerettigheder er en integreret del af vores sikkerhed, tilbage.«

Hvis man nærlæser dokumenterne, er der flere markante forskelle. Kampen mod terrorisme har høj prioritet i begge dokumenter, men Stockholm-programmet lægger større vægt på tiltag, der skal forhindre radikaliserings i sårbare grupper.

Helt lavpraktisk kan man også bare tælle ord. Ordet "rettigheder" optræder 36 gange i Haag-programmet og 49 gange i Stockholm-programmet.

EU-domstolen bremser antiterrorlove

Morten Kjærum mener også, skiftet kan ses på flere konkrete politikområder.

»Databeskyttelse er et godt eksempel. Her er tiderne ved at skifte, og EU er i modsætning til USA ved at bløde op i forhold til de personlige oplysninger, der indsamles fra flyselskaberne. I lyset af terrorisme ville man have så meget data som muligt. Nu spørger man: Er det virkelig nødvendigt?«

Men det er ikke altid, EU's politiske ledelse er gået forrest i kampen for at rulle antiterrorlove tilbage. EU-Domstolen har i en række sager tvunget EU til at skrotte antiterrorlove, fordi de krænkede borgerne rettigheder.

Sagen "Kadi og Al-Barakaat mod Rådet og Kommissionen" fra september 2008 er et godt eksempel. Her fandt EU-Domstolen,

at en forordning var for striks og skulle annulleres. Forordningen giver myndighederne udvidede beføjelser over for folk, der har forbindelse til Osama bin Laden eller Al Qaeda-netværket. Blandt andet åbner forordningen for, at borgeres bankkonti kan fryses. Men her tabte terrorloven.

Politiet er afhængige af kilder i miljøet

Ifølge Morten Kjærum er der samtidig en anden strømning på vej, som illustreret i Stockholm-programmet. Den handler om at kigge på, hvorfor folk begår terror og forsøge at undgå det, inden de bliver terrorister.

Langt størstedelen af kriminalitet, inklusiv terror, bliver opklaret ved, at privatpersoner tæt på miljøet tipper politiet.

»Det rejser et helt centralt spørgsmål: Hvordan opbygger politiet tillid i de relevante miljøer?«

Det er et emne, Agenturet for Grundlæggende Rettigheder har fokuseret på i flere undersøgelser. Blandt andet har de kigget på "etnisk profilering" – at politiet stopper folk, fordi de ser anderledes ud end flertallet.

Agenturet har i en undersøgelse spurgt 25.000 mennesker med etnisk minoritetsbaggrund til deres tillid til politiet.

»Flertallet af dem, der havde været udsat for racistisk vold eller overfald det seneste år, havde ikke meldt det til politiet. I nogle lande var det over 70 procent. Det skyldes mistillid til politiet,« siger Morten Kjærum.

I undersøgelsen kiggede agenturet også på, hvor hyppigt folk i samme boligområde blev stoppet. Her viste det sig, at politiet stoppede de etniske minoriteter i området langt oftere end flertallet.

I et andet studie undersøgte agenturet, hvad der radikaliserer unge mennesker, og hvad der kan drive dem til vold eller terror. 3000 unge blev spurgt fra Frankrig, Spanien og England, alle terrorramte lande.

»Der var kun meget små forskelle, når vi spurgte unge med og uden minoritetsbaggrund, hvad de mente om politik og samfund. Men når vi spurgte dem, der følte sig diskriminerede og for eksempel hyppigt blev stoppet af politiet, så svarede

EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder

EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder har base i Wien og blev stiftet i 2007. Agenturet har som sin hovedopgave at levere e-vidensbaseret rådgivning til EU's institutioner og medlemslande.

de også oftere, at det var legitimt at bruge vold og i måske sidste ende terrorisme.«

Agenturet udarbejder undervisningsmateriale og har et tæt samarbejde med en række politiskoler i Europa, hvor Kjærum også kommer ud og fortæller om agenturets undersøgelser.

Antiterrorlove rammer miljøaktivister

Ifølge Morten Kjærum er et andet væsentligt problem, at antiterrorlovene har ramt de forkerte. Han nævner Greenpeace som eksempel. Miljøorganisationen blev tiltalt efter terrorpakke 1 i Danmark, efter aktivister i 2003 hængte et banner op fra taget på Axelborg, landbrugets hovedkvarter i København.

»Vi har set, at miljøorganisationer og andre er blevet ramt af de love, selvom det næppe var dem, man havde i tankerne, da lovene blev lavet,« siger han.

Men Kjærum mener, at den nye danske regering har sendt nogle lovende signaler. I regeringsgrundlaget lover de at give antiterrorlovene et gennemsyn. Nøglen til at bekæmpe terror bør være tillid, mener han.

»Tilliden er simpelthen så væsentlig. En irsk sociolog sagde, at hans bedste bud var, at konflikten i Irland blev forlænget med 10-15 år på grund af den etniske profilering af katolske unge. Hver dag på vej til skole blev de stoppet fem-seks gange og kropsvisiteret. Det skabte den ene generation efter den anden af nye IRA-tilhængere. Hvis du føler, at politiet er rettet imod dig, så underminerer det et vigtigt fundament under tilliden til samfundet,« siger Morten Kjærum. ♦

TALERSTOLEN

**Af Morten
Messerschmidt,
MEP for
Dansk Folkeparti**

Studiegruppe om Tyrkiet

På mange områder adskiller arbejdet i EU-Parlamentet sig fra Folketinget. For eksempel er alle afstemninger i EU-Parlamentet hemmelige – medmindre der bedes om andet. I Folketinget er det modsatte udgangspunktet. Således falder de fleste forskelle ud til Folketingets fordel. Den udbredte brug af studiegrupper er dog en undtagelse.

Et af de emner, jeg fra starten af min tid i EU har kastet mig over, er Tyrkiet. Jeg har oprettet studiegruppen Turkey Assessment Group, som regelmæssigt inviterer journalister, NGO'er, professorer og andre meningsdannere fra Tyrkiet til Bruxelles for at analysere udviklingen i landet. I forrige uge havde vi besøg af to klummeskribenter fra landets største dagblade – og der var en overvældende interesse fra EU-Parlamentets medlemmer og assistenter. Mere end 100 var mødt frem for at høre de spændende foredrag. Det er godt.

Alt for ofte handler diskussionen om Tyrkiet nemlig blot om for eller imod dets EU-medlemskab. Det er ukonstruktivt. De færreste betragter det i dag som realistisk, at Tyrkiet bliver medlem af EU. Landets politiske udvikling er i mere end ti år gået i den modsatte retning. Landet er fortsat besættelsesmagt i en del af EU – Nordcypern, fører en aggressiv politik overfor vore NATO-allierede og orienterer sig i stadig grad mere og mere mod Mellemøsten. Men det betyder ikke, at Tyrkiet glider EU af hænde. Tværtimod – den største fare mod en fornuftig relation mellem EU og Tyrkiet er EU's naive forhandlere. De er dømt til at fejle. Jo længere forhandlingerne pågår, des flere skuffede forventninger vil særligt den tyrkiske part ende med. Vi ser allerede i dag, hvordan befolkningen orienterer sig i trods mod EU – på eksempelvis menneskerettighedsområdet.

Der er derfor brug for en ny relation mellem EU og Tyrkiet. Lad os lægge tankerne om medlemskab bag os og i stedet fokusere på, hvad vi kan gøre sammen uden. Frihandel, udvekslingsaftaler, fælles udenrigspolitisk engagement eller handel med tredjelande og meget mere er blot nogle af de ting, som EU og Tyrkiet sagtens kunne blive enige om. Desværre strander det alt for ofte på den ørkesløse snak om et medlemskab, som stadig færre tror på. Jeg glæder mig over, at så mange i EU-Parlamentet deler min interesse for udviklingen i Tyrkiet. Det lover godt for det fremtidige fokus.

Danske landmænd kan miste 2,5 milliarder

Kommissionen fremlagde onsdag den 12. oktober 2011 en plan for udligning af støtten mellem de gamle og de nye EU-lande. Og den kan blive dyr for danske landmænd. De risikerer at miste 2,5 milliarder kroner i årene mellem 2019 og 2028, hvor udligningen skal være fuldt gennemført. Det oplyser Jyllands-Posten 6.10.2011 i artiklen »EU slagter de gyldne hektar«.

I øjeblikket modtager landmændene omkring 7,4 milliarder kroner i tilskud. De risikerer altså at miste en tredjedel af deres EU-støtte.

Se artiklen »Danske landmænd risikerer at miste 2,5 milliarder« på [Notat.dk](#)

Uændrede indtægter fra spil

EU-Kommissionen har sagt ja til den danske spillelov, der vil sikre, at overskuddet af spil fortsat i vid udstrækning kan gå til idrætsorganisationer, politiske ungdomsorganisationer og organisationer, der arbejder med handicappede. Det oplyser Kristeligt Dagblad 21.9.2011 i artiklen »Foreningsliv ser frem til ny spillelov«.

Lotto og skrabespil skal fortsat styres af den danske stat, mens udenlandske ejere af andre spil skal betale en afgift til den danske stat. For internetudbydere er den på 20 procent af omsætningen, mens den for fysiske spillesteder er 75 procent.

Efter loven vil organisationerne i 2012 modtage 1.735 millioner af indtægterne fra spillet. Og de regner med, at der også i de kommende år vil være et beløb af denne størrelse til rådighed.

Se artiklen »Danmark kan fortsat styre det rene spil« på [Notat.dk](#)

Kommissionen går nu ind for finansskat

Kommissionen fremlagde onsdag den 28. september 2011 et forslag om skat på finansielle transaktioner – den skat, der ofte kaldes »Tobin-skat«. Handler med aktier og obligationer skal efter forslaget beskattes med mindst 0,1 procent, og der skal desuden lægges en afgift på 0,01 procent på »finansielle produkter«. Det er lynhurtige handler, der i reglen foretages af computere og for eksempel kan bruges til at udnytte kortvarige udsving i valutaer og aktier.

Man skønner, at indtægterne vil komme til at ligge på omkring 425 milliarder kroner om året, og pengene skal efter Kommissionens forslag deles mellem EU og medlemsstaterne.

Det kan dog blive svært at få forslaget gennemført. Alle love om skatter skal vedtages med enstemmighed, og den britiske regering har meddelt, at den næppe vil stemme for forslaget i den nuværende form.

Se artiklen »Kommissionen lancerer skat på finansielle transaktioner« på [notat.dk](#)

EU-støtte skader fiskebestande

EU's fiskeristøtte er til skade for fiskene, konkluderer en undersøgelse, der er foretaget af den internationale journalistgruppe ICIJ.

En tredjedel af støtten går til Spanien, der er det land i EU, som fanger flest fisk. Siden 2000 har de spanske fiskere fået over 43 milliarder kroner, hvilket svarer til en tredjedel af, hvad de fangne fisk er værd. Systemet har tilskyndet de spanske fiskere til at fortsætte deres fiskeri i områder, hvor der i virkeligheden er alt for få fisk.

Samtidig gives støtten gang på gang til virksomheder, der flere gange har bedrevet ulovligt fiskeri. Det kan de gøre, fordi de hele tiden lader deres skibe skifte nationalitet – og fordi den spanske regering ser gennem fingre med denne praksis. Det oplyses af Politiken 4.10.2011 i artiklen »Skatteyderpenge havner hos spanske piratfiskere«.

Se artiklen »EU støtter spansk rovfiskeri« på [Notat.dk](#)

TALERSTOLEN

**Af Dan Jørgensen,
medlem af
EU-Parlamentet (S)**

Tysk domstol siger ja til EU-støtte

Fredag den 7. september afsagde den tyske forbundsdomstol i Karlsruhe en længe ventet – og frygtet – dom om lovligheden af, at Tyskland deltager i en finansiel støtte til Grækenland. Og Domstolen meddelte, at overførslen var lovlig, hvad der betyder, at lånepakken på cirka 825 milliarder kroner kan træde i kraft.

Domstolen meddelte dog samtidig, at beslutningen var på kant med de demokratiske processer. Og den krævede, at fremtidige arrangementer af samme art bliver godkendt i det tyske parlament.

Se artiklen »Tysk domstol redder Euroen« på [Notat.dk](#)

Konference:

Aktiv EU-debat

Kan EU begrænse spekulation i fødevarer?

Tirsdag den 15. november kl. 13 – 16.30

Landstingssalen på Christiansborg

Store kapitalfonde opkøber fødevarer og presser prisen op til skade for især folk i fattige lande. EU-Kommissionen er på vej med et forslag til begrænsning af dette.

Hovedtaler bliver Mike Masters, som ejer spekulationsfonden Masters Capital Management. Hans vurdering er, at 70-80% af handlen med fødevarer nu består af spekulation. Hvad gør USA, og hvad kan EU gøre? Desuden oplæg af EU-eksperten Kenneth Haar fra CEO om Kommissionens forslag og af journalist Susanne Sayers fra Care Danmark om konsekvenserne for folk i Afrika.

Vi spørger et politikerpanel, hvad de vil gøre: Lisbeth Beck Poulsen (SF), Lone Lokindt (RV), Jeppe Kofod (S), Per Clausen (Ø), Hans Kristian Skibby (DF)

Arrangører: Oplysningsforbundet DEO, Concord Danmark, CARE Danmark og Corporate Europe Observatory.

Pris: 150 kr. inkl. kaffe og conference-materiale. Studerende 100 kr.

AALBORG - debatmøde

Kan EU begrænse spekulation i fødevarer?

Debatmøde torsdag den 24. november kl. 17 – 18.30

Studentarhuset, Gammel Torv 10, 9000 Aalborg

Oplæg af Kenneth Haar og Susanne Sayers.

Få pladser tilbage:

Bustur til Bruxelles

om EU og spekulation i fødevarer

Lørdag-tirsdag den 26. – 29. november 2011

Vi tager til Bruxelles for at blive klogere på EU, denne gang med temaet: "Kan EU begrænse spekulation i handel med fødevarer?"

Pris: 1.600 kr. (medlemmer af DEO kun 1.400 kr.) inkl. 2 overnatninger på 4-stjernet hotel i dobbeltværelser og morgenmad.

Rundvisning på Christiansborg

Torsdag den 10. november kl. 16 - 18

Formand for Europaudvalget Eva Kjer Hansen fra Venstre viser rundt på Christiansborg og fortæller om udvalgets arbejde. Hvordan får folketingsmedlemmer mere indflydelse på de sager, der behandles i EU?

Se program og tilmeld dig på www.deo.dk eller telefon 70 26 36 66

Redaktion: NOTAT, Christiansborg, 1240 København K. redaktionen@notat.dk

I redaktionen: Rasmus Nørlem Sørensen (ansv.), Michael B. Lauritsen, Anders Holst Bundgaard, Luise Hemmer Pihl, Staffan Dahllöf, Andreas Bay-Larsen, Andreas Marckmann Andreassen, Sofie Bøgelund Kristensen, Sven Skovmand, Sisse Møller Møller & Finn Ellegaard
Udgivet af Oplysningsforbundet DEO. Forsidefoto: Pernille Høy Malmstedt / Østerbro Avis.

Abonnement: NOTAT, Nordkystvejen 2F, 8961 Allingåbro, tlf. 86 48 16 00, notat@notat.dk CVR nr.: 18411008

Lay-out og tryk: NOTAT Grafisk, 86 48 16 00

ISSN: 1603-7480

NOTAT
- magasin om Demokrati & Europa

Stop lange dyretransporter

Den ene frygtelige historie om dyretransporter har fulgt den anden. Et af de største problemer er, at dyrene transporteres i alt for lang tid af gangen. Nogle gange flere dage i træk. Jeg har i lang tid arbejdet for en grænse på otte timer for dyretransporter i EU, og jeg har forhåbentlig snart samlet 1 million underskrifter for at stoppe de lange transporter.

Hver dag transporteres tusindvis af dyr fra landmand til slagteri over alt for lange distancer på Europas landeveje.

Dyr er levende væsener, der kan føle frygt, smerte og stress. Væsener som vi mennesker skal behandle ordentligt og med respekt.

For godt to år siden startede jeg derfor underskriftindsamlingen *8-hours*. Idéen er kort fortalt at samle 1 million underskrifter fra borgere i Europa, der er enige i, at otte timer bør være grænsen for, hvor lang tid dyr må transporteres. Målet er at få skrevet otte-timers grænsen ind i EU's lovgivning.

Det er et omfattende projekt. Men heldigvis er der rigtig mange mennesker overalt i Europa, der kan se det anstændige i at begrænse dyretransporter til otte timer. For at engagere folk har jeg arbejdet sammen med dyrevelfærdsorganisationer fra hele Europa. Disse har via deres netværk engageret massevis af frivillige til at samle underskrifter ind i de 27 medlemslande.

Vi er nu oppe på over 750.000 underskrifter. Vi er altså godt tre fjerdedele i mål. Når vi har samlet underskrift nummer 1 million, fremlægger vi vores sag for den ansvarlige EU-kommissær for dyrevelfærd, John Dalli. Og vi vil forlange handling. Dalli vil få mere end svært ved at ignorere de europæiske borgere.

EU-Kommissionen er i øjeblikket i gang med at evaluere EU's politik for dyretransporter. Evalueringen kan blive udgangspunktet for en reform af politikken. Her er altså en mulighed for at få lavet om på tingene.

Og når vi kan vise Kommissionen, at 1 million europæere kræver bedre forhold for dyrene, så er der god chance for at få skabt en forandring. Det skal lykkedes. Vi kan ikke være andet bekendt.

Flag på halv for euro-skyldnere

Hvis medlemslandene ikke er modtagelige over for gode finanspolitiske råd fra EU-Kommissionen, så må de hænges ud til offentligt skue.

National ydmygelse kan bane vejen, hvor de formelle aftaler spiller fallit. Det lader til at være logikken bag et forslag fra den tyske energikommissær Günther Oettinger, der har vakt en del debat i EU.

Oettinger har foreslået, at lande med for stor offentlig gæld må lide den tort at se deres nationale flag veje på halv foran EU's bygninger i Bruxelles. Tiltaget "ville kun være symbolsk, men det ville have en kraftig afskrækkende virkning," har han fremført i et interview med det tyske dagblad Bild.

Parlamentarikere på krigsstien

Forslaget er ikke faldet i god jord hos EU-parlamentarikerne. I et protestbrev til Kommissionens formand José Barroso, underskrevet af mere end 100 MEP'ere, lyder det:

"Ja, hr. Formand, dette ville være et symbol, og et potent et af slagsen, for en Europæisk Union, der ville have tabt alle sine principper, idealer og mål af syne. Ingen af disse indebærer den symbolske ydmygelse af europæiske lande, uanset deres administrative, budgetmæssige eller andre synder, som deres respektive regeringer må have begået."

Det er dog ikke alle parlamentarikere, der vil sparke forslaget til hjørne.

"Jeg vil bestemt ikke støtte jeres brev, tværtimod. Jeg tænkte at skrive et brev for at støtte hr. Oettinger. Flere euro-zone lande gør for lidt og for sent for at reducere

deres enorme gæld. Og det er dræbende for hele Europa. Og når nogen er død, bør man hejse et flag på halv," skriver den EU-skeptiske konservative MEP fra Holland, Peter van Dalen, i et svar til opfordringen om at skrive under på protestbrevet.

En lavpraktisk forhindring...

Chefen for Financial Times' Bruxelles-kontor, Stanley Pignal, har på sin blog tørt bemærket, at tiltaget i praksis kan vise sig problematisk, eftersom det normalt ikke er medlemslandenes flag, der vejer foran EU-bygningerne. Det er derimod EU-flag. Men dem kunne man måske sætte på halv som en markering af den fælles krise, påpeger han.

Af Rasmus Nørlem Sørensen

